

**KODEKS STRUKOVNE ETIKE
OVLAŠTENIH INŽENJERA STROJARSTVA**

Na temelju članka 101. Zakona o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine, broj 152/08.), Skupština Hrvatske komore inženjera strojarstva na sjednici održanoj 16. prosinca 2010., donijela je

KODEKS STRUKOVNE ETIKE OVLAŠTENIH INŽENJERA STROJARSTVA

OPĆA NAČELA

Članak 1.

Ovim kodeksom strukovne etike (u daljnjem tekstu: Kodeks) utvrđuje se skup načela i pravila kojih su se ovlaštene inženjeri strojarstva (u daljnjem tekstu: ovlaštene inženjeri), članovi Hrvatske komore inženjera strojarstva (u daljnjem tekstu: Komora), dužni pridržavati pri obavljanju poslova u okviru svoje struke.

Ovlaštene inženjeri primjenjuju i tumače ovaj Kodeks u skladu sa sljedećim načelima:

- kroz svoje znanje, iskustvo, etičke i moralne principe primjenjuju i najviše standarde neovisnosti, nepristranosti, čuvanja profesionalne tajnosti, integriteta, stručnosti i profesionalnosti uz najvišu kvalitetu pružanja usluga;
- pružaju društvu posebna i jedinstvena znanja, profesionalne vještine i sposobnosti neophodne za održivi razvoj i za ona društva i kulture u kojima se taj razvoj odvija.

Članak 2.

Izrazi koji se u ovom Kodeksu rabe za osobe u muškom rodu neutralni su i odnose se na muške i ženske osobe.

OSNOVNA NAČELA

Članak 3.

Ovlaštene inženjeri podupiru i unapređuju integritet, čast i ugled profesije i to:

- obavljanjem poslova u skladu s tehnološkim poboljšanjima u području rada;
- pružanjem samo onih usluga za koje su stručno i akademski osposobljeni;
- nepristranošću prema poslodavcima i naručiteljima uz uvažavanje životnih potreba građana i društva;
- povećanjem nadležnosti i prestiža profesije;
- pružanjem podrške strukovnim i tehničkim udrugama u svom djelokrugu rada;
- zaštitom javnog interesa i zaštitom interesa trećih osoba u oblikovanju okoliša;
- podržavanjem sigurnosti, zdravlja i blagostanja društva u obavljanju svojih profesionalnih dužnosti;

- odgovornim ponašanjem prema Komori, investitorima, tijelima vlasti i drugim institucijama;
- nepružanjem stručne usluge u strukovnim područjima drugih struka;
- javnim objavljivanjem samo objektivnih i istinitih izjava koje se odnose na struku;
- djelovanjem kao pouzdani zastupnici ili povjerenici svojih poslodavaca ili naručitelja svojih usluga uz izbjegavanje sukoba interesa;
- građenjem profesionalnog ugleda na vrijednosti svojih usluga pri čemu je nedopušteno nečasno međusobno konkuriranje;
- stalnim stručnim usavršavanjem i osiguravanjem mogućnosti za stručni razvoj onih koji obavljaju poslove pod njihovim nadzorom.

Navedeno u stavku 1. ovoga članka ovlašteni inženjeri ostvaruju poštivanjem i odgovarajućom primjenom zakona i propisa, koji su primjereni uslugama koje pružaju te osobnom odgovornošću za svoj rad i to u odnosima prema:

- klijentima;
- kolegama;
- vježbenicima;
- Komori;
- okolišu i održivom razvoju.

ODNOS PREMA KLIJENTIMA

Članak 4.

Ovlašteni inženjeri svoj odnos prema klijentima temelje na:

1. povjerljivosti kao temelju izgradnje povjerenja između stručnjaka i njihovih klijenata;
2. poštovanju i čuvanju tajnosti informacija dobivenih za vrijeme pružanja usluga te neotkrivanju informacija o klijentu drugim stranama, osim u posebnim okolnostima i, ako je moguće, s klijentovim pristankom;
3. osiguravanju da svaki suradnik kojemu je povjeren zadatak posjeduje znanje i vještine potrebne za djelotvorno i efikasno obavljanje tog zadatka uz odgovarajući nadzor i praćenje;
4. neprihvatanju bilo kakve izravne ili neizravne naknade za sebe ili druge osobe koje bi mogle ugroziti zaštitu interesa klijenta;
5. pravu klijenta na nepristrano i objektivno izvršenje inženjerskih usluga;
6. obavještanju klijenata o osiguranju ili drugom ekvivalentnom ili usporedivom obliku jamstva koji vrijedi za pokrivanje troškova u slučaju nepovoljnih učinaka proizašlih iz pogrešaka ili propusta učinjenih za vrijeme pružanja inženjerskih usluga;

7. načelu etike poslovanja koje zahtijeva strogo pridržavanje preuzetih obveza u okviru zakona i dogovorenih ugovornih uvjeta te neometanje drugih ovlaštenih inženjera u izvršenju njihovih obveza;
8. određivanju cijena usluga u skladu s Pravilnikom o cijenama usluga.

ODNOS PREMA KOLEGAMA

Članak 5.

Ovlašteni inženjeri odnos prema kolegama temelje na civiliziranim pravilima ponašanja uz uvažavanje važećih propisa te na šticeanju ljudskih i građanskih prava, dostojanstva i ugleda svakog kolege, kako slijedi:

1. U profesionalnim odnosima s kolegama pokazivat će najveću odanost i iskrenost kako bi se potvrdila zajednička kultura i profesionalni identitet u svim područjima u koje je ova profesija uključena te pomaganje i savjetovanje.
2. Ako naručitelj traži preuzimanje posla ili dijela posla koji već obavlja drugi ovlašteni inženjer, preuzimatelj posla dužan je o tome prije preuzimanja obavijestiti ovlaštenog inženjera koji je već u poslu. Preuzimatelj smije preuzeti posao ako ne djeluje suprotno kolegijalnim pravilima i pod uvjetom da su raskinuti prethodni poslovni odnosi i raščišćena financijska pitanja. Ako ne radi novi projekt, dužan je poštovati autorove upute, tražiti suglasnost za svaku promjenu u projektu i autora obavijestiti o svakoj promjeni u izvođenju gradnje, odnosno realizacije projektnog rješenja.
3. Poštovat će autorska prava drugih.
4. Slobodno će izraziti kritiku projektnih rješenja i izvedenih građevina, zahvata u okoliš, projekata ili zamisli. Kritika mora biti javna, obrazložena i stručno i činjenično utemeljena.
5. Konkurencija između ovlaštenih inženjera temeljit će se na stručnosti.
6. Izravno i neizravno ne smiju činiti štetu kolegama i trebaju nastojati biti objektivni pri ocjenjivanju njihova rada i drugih postignuća. Na isti način moraju primiti stručne kritike vlastitog rada.
7. Ne smiju pred investitorom radi preuzimanja posla iznositi negativne kritike rada drugih ovlaštenih inženjera.
8. Ne smiju iznositi negativne primjedbe i ocjene na račun drugog ovlaštenog inženjera pred investitorima, isticati pogreške ili predlagati izmjene u tuđem projektu.
9. Ne smiju utjecati na neki započeti ili postojeći poslovni odnos između drugih inženjera i njihovih naručitelja tako da djeluju za svoj interes.
10. Dužni su prema suradnicima ispuniti svoje obveze, omogućiti im isticanje sposobnosti i iskustva u radu. Dužni su im pomagati u stručnom usavršavanju primjereno njihovim sposobnostima.

11. Moraju nastojati da se kolegijalni odnosi među ovlaštenim inženjerima što uspješnije njeguju i razvijaju.

Članak 6.

Svi ovlašteni inženjeri obvezuju se eventualne međusobne sporove rješavati pregovorima i dobrovoljnim sporazumima odnosno dobrovoljnim ispunjenjem obveze, a ako to nije moguće, spor će pokušati riješiti pred arbitražnim sudom Komore, odnosno pred stegovnim sudom Komore.

ODNOS PREMA VJEŽBENICIMA KANDIDATIMA ZA UPIS U KOMORU

Članak 7.

Dužnost je ovlaštenog inženjera u čijem je uredu ili pravnoj osobi zaposlen vježbenik kandidat, ako ispunjava uvjete, preuzeti dužnost mentorstva.

Ovlašteni inženjeri-mentori moraju biti svjesni da su vježbenici mlađi kolege i budući ovlašteni inženjeri, pa prema tome odrediti svoj odnos prema njima.

Vježbenicima su dužni pružiti mogućnost stjecanja prakse i znanja te nastojati da ta praksa bude raznovrsna, a znanje temeljito.

Obavljanje vježbeničke prakse nije spojivo s istodobnim obavljanjem drugog zvanja.

Vježbenik je dužan vježbeničku praksu obavljati s punim radnim vremenom. Svako pogodovanje vježbeničkoj praksi koja u naravi nije provedena jest teža povreda dužnosti ovlaštenog inženjera-mentora.

Ovlašteni inženjer-mentor dužan je savjesno nadzirati rad vježbenika.

Ovlašteni inženjer-mentor dužan je osobitu pozornost posvetiti upoznavanju vježbenika s pravilima strukovne etike.

ODNOS PREMA KOMORI

Članak 8.

Ovlašteni inženjer dužan je savjesno ispunjavati svoje obveze prema Komori te poštovati, čuvati i podizati njezin ugled i pridonositi u njezinu radu.

Ovlašteni inženjer dužan je prisustvovati sastancima tijela Komore u koja je imenovan ili izabran.

Izbor u bilo koje tijelo Komore treba biti čast za svakog ovlaštenog inženjera.

Osobito se smatra težom povredom dužnosti:

- nepridržavanje Pravilnika o cijenama usluga;
- neizvršavanje odluka tijela Komore;

- dostava neistinitih izvještaja tim tijelima;
- svako uvredljivo ponašanje u pisanim ili usmenim kontaktima s tim tijelima;
- neizvršavanje ili neuredno izvršavanje materijalnih obveza prema Komori;
- iznošenje negativnih primjedbi i ocjena na račun drugog ovlaštenog inženjera pred investitorima, isticanje pogrešaka ili predlaganje izmjena u tuđem projektu;
- svako pogodovanje vježbeničkoj praksi koja u naravi nije provedena;
- uvjetovanje dobivanja posla prodajom nekretnina, dobivanjem zajma, poslovnim aranžmanima ili drugim pogodnostima;
- potpisivanje projekta, stručnog mišljenja ili bilo kojeg drugog zakonom predviđenog dokumenta ako nije izrađen od strane potpisnika ili pod izravnim nadzorom, upravljanjem i nadležnošću potpisnika.

ODNOS PREMA OKOLIŠU I ODRŽIVI RAZVOJ

Članak 9.

Ovlašteni inženjeri dužni su strogo se pridržavati načela zaštite okoliša na način da:

- upotrijebe svoje znanje kako bi se postigla najbolja tehnička rješenja koja će pridonijeti zdravom i ugodnom okruženju, u otvorenim i zatvorenim prostorima;
- nastoje izraditi rješenja koja će omogućiti najmanju moguću potrošnju sirovina i energije te najmanje moguće stvaranje otpada i bilo kakvog onečišćenja;
- kod svakog prijedloga i djelovanja razmotre posljedice, izravne, neizravne, neposredne ili dugoročne, za zdravlje ljudi, socijalnu pravdu i sustav vrijednosti;
- temeljito prouče okoliš na koji utječu svojim projektnim rješenjima, procijene učinke koji bi mogli djelovati na stanje, dinamiku i estetske vrijednosti ekosustava, urbaniziranih ili prirodnih, kao i na socioekonomske sustave, te odaberu najbolje za ekološki prihvatljiv i održiv razvoj;
- promiču razumijevanje akcija usmjerenih k izbjegavanju oštećivanja i narušavanja okoliša i, gdje god je moguće, provedu saniranje već učinjenih šteta;
- u projektiranju zastupaju načelo da su prostor, krajobraz, vrijednosti kulturne i prirodne baštine i okoline ograničeno dobro s ograničenim mogućnostima obnavljanja;
- u svim prigodama zastupaju i brane načela međuovisnosti, uzajamnog sklada ekosustava, održanja raznolikosti i ponovnog korištenja resursa kao temelja opstanka koji ima prag održljivosti koji se ne smije prijeći.

POSLOVANJE

Članak 10 .

Ciljevi i načela poslovanja ovlaštenog inženjera u pravnoj osobi, uredu za samostalno obavljanje poslova projektiranja i/ili stručnog nadzora, zajedničkom uredu i projektantskom društvu temelje se na načelu jednakog postupanja, obvezama i odgovornostima upravljačkih tijela, obavještavanju i transparentnosti te izbjegavanju sukoba interesa.

Poticanje etičnog ponašanja u osobama iz stavka 1. ovoga članka postiže se definiranjem i publiciranjem pravila ponašanja, pozitivnim primjerom odgovornih osoba, otkrivanjem i rješavanjem potencijalnih etičkih problema u ranoj fazi te sankcioniranjem neetičnog ponašanja.

Članak 11.

Ovlašteni inženjer mora nastojati da njegove uredske prostorije i način rada u njima odgovaraju ugledu inženjerskog zvanja kao samostalne i neovisne profesije.

Ovlašteni inženjer odgovoran je za rad ureda. U zajedničkim uredima, svi ovlašteni inženjeri odgovaraju za rad ureda.

U projektantskim društvima, članovi društva odgovaraju za rad društva.

Ploča ureda smije biti postavljena samo na zgradi i u zgradi u kojoj se nalazi ured.

MEĐUSOBNO KONFLIKTNE SITUACIJE

Članak 12.

Ovlašteni inženjeri zaposlenici u pravnim osobama koje nisu osnovane kao projektantsko društvo dužni su se pri obavljanju poslova pridržavati Zakona o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji, posebnih zakona te akata Komore.

Zaposlenici iz stavka 1. ovoga članka dužni su upoznati poslodavca o svojim pravima i obvezama koje proizlaze iz članstva u Komori.

Članak 13.

Ako ovlašteni inženjer u interesu struke mora postupiti izvan uobičajenih i propisanih pravila, dužan je o tome izvijestiti Komoru i preuzeti odgovornost pred tijelima Komore.

NEDOPUŠTENE VEZE U POSLU

Članak 14.

Ovlašteni inženjeri strukovnim nazivom daju do znanja da svojom djelatnošću omogućuju ispunjenje profesionalnih zadataka bez utjecaja na druge poslovne interese. Ovlašteni inženjeri moraju izbjeći poslove koji bi mogli utjecati na njihovo nepristrano djelovanje u struci.

Ovlašteni inženjeri ne smiju obavljati poslove građenja, trgovine, zastupstva i servisa.

Ovlašteni inženjeri ne smiju se profesionalno baviti organiziranjem financiranja koje nije u vezi s njihovom djelatnošću. Djelatnost u smislu posredovanja ili poslovno povezivanje s posrednicima nije dopušteno.

Ovlašteni inženjeri ne smiju uvjetovati dobivanje posla prodajom nekretnina, dobivanjem zajma, poslovnim aranžmanima ili drugim pogodnostima.

Članak 15.

Ovlašteni inženjeri, nositelji dužnosti u tijelima Komore, ne smiju zlorabiti svoj položaj u pribavljanju poslova, sudjelovanju u raspoređivanju poslova ili utjecaju na investitore.

Ovlašteni inženjeri imenovani na kakvu javnu dužnost ili zaposleni u tijelima lokalne uprave i samouprave, čije je članstvo u mirovanju, ne smiju koristiti svoj položaj za dobivanje posla za drugog ovlaštenog inženjera.

Ovlašteni inženjeri ne smiju za dobivanje poslova zloupotrijebiti poznanstva sa službenicima i namještenicima u tijelima vlasti koja izdaju akte potrebne za građenje.

Članak 16.

Ovlašteni inženjer ne smije potpisati projekt, završno izvješće ili drugi zakonom predviđen dokument ako nije izrađen od strane potpisnika ili pod izravnim nadzorom, upravljanjem i nadležnošću potpisnika.

PONAŠANJE U JAVNOSTI I ODNOSI U POSLU

Članak 17.

Ovlašteni inženjeri pridržavat će se dobrih poslovnih običaja koji su izgrađeni na dobroj vjeri, korektnim odnosima, povjerenju i točnosti.

Ovlašteni inženjeri dužni su odbiti posao ako su uvjeti takvi da se ne mogu ispuniti ili ako ne postoje pretpostavke za njegovo izvršenje.

Kada poslovna i strukovna problematika premašuje područje strukovnih zadataka ovlaštenog inženjera, o tome mora obavijestiti naručitelja i ne smije projektirati one vrste projekata ili obavljati stručni nadzor nad projektima koji su izvan strukovnih zadataka Komore, odnosno stručnog smjera za koji je ovlašten.

Članak 18.

Ponašanje ovlaštenih inženjera u javnosti mora odgovarati ugledu i povjerenju zvanja. Ovlašteni inženjeri dužni su u svojem djelovanju otkloniti sve što bi moglo naškoditi njihovom ugledu i ugledu struke.

Ovlašteni inženjeri dužni su pratiti razvoj struke i stalno se stručno usavršavati, naročito u okviru zadataka koje su preuzeli.

Ovlašteni inženjeri dužni su pri izradi projekata i i stručnom nadzoru pridržavati se zakona i propisa kao i dostignuća znanosti i pravila struke.

Ovlašteni inženjeri dužni su pružati samo one usluge za koje su stručno i akademski kompetentni.

Ovlašteni inženjeri dužni su sve usluge iz svoje djelatnosti obavljati savjesno s punom pažnjom, znanjem i iskustvom, pridržavajući se odredbi propisanih Pravilnikom o cijenama usluga komora, te su o tome dužni voditi urednu dokumentaciju.

Članak 19.

Ovlašteni inženjeri neovisni su savjetnici i povjerljivi zastupnici naručitelja. Oni objektivno, u skladu s pravnim propisima te prema načelima povjerenja, zastupaju prava naručitelja u odnosu na druge sudionike u gradnji, u okviru svojih strukovnih zadataka.

Ovlašteni inženjeri dužni su prigodom preuzimanja posla upoznati naručitelja s pravima i obvezama koji proizlaze iz članstva u Komori.

Ovlašteni inženjeri moraju za preuzete poslove zaključiti (sklopiti) jasan i precizan pisani ugovor s naručiteljem ili na drugi način pisano definirati s naručiteljem sljedeće:

- predmet i opseg usluge;
- raspodjelu i ograničenja dužnosti;
- obveze naručitelja;
- rok izvršenja usluge;
- naknadu koja se plaća za uslugu, metodu izračuna te način plaćanja;
- okolnosti koje mogu opravdati raskid i nadležan sud.

Ovlašteni inženjeri pri ugovaranju moraju s naručiteljem prethodno razjasniti dijelove zadatka koji su u nadležnosti drugih struka i trebaju koordinirati međusobnu aktivnost.

Ovlašteni inženjeri pružatelji usluga moraju obavijestiti naručitelja o napredovanju posla ili usluga koje su poduzeli u ime naručitelja te o svim drugim pitanjima koja bi mogla utjecati na kvalitetu ili cijenu projekta, osobito u slučajevima u kojima je naručitelj postavio granicu u pogledu kvalitete ili cijene.

Članak 20.

Ovlašteni inženjeri dužni su poštovati tajnost i povjerljivost poslovanja s naručiteljem ili drugim aktualnim ili potencijalnim korisnicima te ne smiju otkrivati povjerljive informacije bez prethodne pisane suglasnosti naručitelja ili druge relevantne strane, osim ako otkrivanje podataka nije propisano zakonom.

Ovlašteni inženjeri dužni su poštovati autorska prava i zabranjeno im je povrijediti autorsko pravo ili nepropisno iskoristiti ideje drugog pružatelja usluga bez izričite ovlasti onog pružatelja koji na to vlasništvo ili ideju ima pravo.

Ovlašteni inženjer odgovara za svoju uslugu. Tih prava i obveza ne smije se odreći ni primiti naknadu za njihovo odricanje.

STRUČNA KVALIFIKACIJA / STRUČNO USAVRŠAVANJE

Članak 21.

Ovlašteni inženjer dužan je stalno unapređivati svoje znanje u struci te proširivati svoje stručne kompetencije u skladu s iskazanim potrebama za novim uslugama te je dužan sudjelovati u stalnom stručnom usavršavanju tijekom čitavog radnog vijeka.

MATERIJALNE OSNOVE OBAVLJANJA PROFESIJE

Članak 22.

Ovlašteni inženjeri imaju pravo na primjerenu i propisanu nagradu za rezultate svoga rada i troškove koje ostvaruju izvršavajući svoje strukovne zadatke prema Pravilniku o cijenama usluga.

Ovlašteni inženjeri dužni su pri određivanju cijena, kako za usluge u okviru svojih strukovnih zadataka tako i za usluge ostalih ovlaštenih inženjera i arhitekata, poštovati Pravilnik o cijenama usluga odgovarajuće komore.

Povreda iz stavka 2. ovoga članka, teža je povreda dužnosti.

Ovlašteni inženjeri dužni su pri određivanju cijena davati točne podatke. Ne smiju sklapati ugovore s neistinitim podacima o cijenama, obujmu poslova i drugim pojedinostima ni izvršavati poslove koji se ne namjeravaju ugovoriti.

Posao ovlaštenog inženjera koji je ponuđen zajedno s drugim radovima mora se izdvojiti i posebno iskazati u skladu s Pravilnikom o cijenama usluga.

Naplata za eksploataciju tipskog rješenja ili izumiteljskog patenta može biti ugovorena u obliku tantijema.

Ovlašteni inženjeri dužni su redovito podmirivati materijalne obveze prema Komori. Nepodmirivanje tih obveza predstavlja težu povredu dužnosti i ugleda.

Ovlašteni inženjeri dužni su imati osiguranje od profesionalne odgovornosti u skladu sa zakonom.

REKLAMIRANJE

Članak 23.

Ovlašteni inženjeri stječu ugled kroz rezultate svojeg rada. Zabranjeno je svako reklamiranje.

Reklamom se ne smatraju :

- objave u tisku obavijesti o otvorenju ili preseljenju ureda, pri čemu treba izbjegavati svaki dojam da je riječ o reklami;
- tekstovi, izložbe, prikazi i opisi projekata i ostvarenja, reportaže i intervjui u javnim medijima uključujući web stranice čiji je cilj obavještanje;
- prikazi projekata i ostvarenja citirani za promociju proizvoda i ostvarenja od strane drugih sudionika u gradnji.

Ovlašteni inženjeri ne smiju zatajiti svoje ime na izloženom projektu ili na gradilištu.

Organizacijskoj jedinici unutar koje ovlašten inženjer obavlja poslove projektiranja i/ili stručnog nazora građenja dopušteno je imati web stranicu.

Članak 24.

Ovlašteni inženjer o kojemu se u sredstvima javnog priopćavanja piše ili govori na način koji je protivan odredbama pozitivnih zakonskih propisa i time nanosi šteta ugledu inženjerske profesije, dužan je reagirati tako da se na prikladan način javno ogradi od takvog izvješćivanja.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

Ovaj Kodeks namijenjen je osiguranju najvišeg standarda profesionalnog ponašanja među ovlaštenim inženjerima, koji su svoje profesionalne usluge dužni obavljati potpuno neovisno, nepristrano i povjerljivo, uz očuvanje integriteta, poštenja i pravednosti.

Ovlašteni inženjeri obvezni su poštovati ovaj Kodeks gdje god privremeno ili stalno pružaju svoje usluge.

Članak 26.

Ovaj Kodeks donosi se uz prethodno mišljenje Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Hrvatske komore arhitekata, Hrvatske komore inženjera građevinarstva i Hrvatske komore inženjera elektrotehnike, a stupa na snagu danom donošenja na Skupštini Komore i objavljuje se u Narodnim novinama.

Klasa: 100-01/10-01/04
Urbroj 503-00-10-4
U Zagrebu, 16. prosinca 2010.

Predsjednik
Hrvatske komore inženjera strojarstva
mr.sc. Luka Čarapović, dipl.ing.stroj.v.r.